

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

155. An possit Confessarius virtute Bullae Cruciatæ applicare Indulgentiam moribundo sensibus destituto, qui petiit ante confessionem? Et supponitur, quod tali moribundo absolutionem sacramentalem sub ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

§. 1. **N**egatiam sententiam docet Corduba lib. 5. de Indulgent. quast. 41. Henriquez lib. 7. de Indulgent. cap. 10. num. 2. Ludouicus de la Cruz, in Bulla Cruc. disp. 1. cap. 8. dub. 2. num. 3. Nauarr in Leuit. vocab. 9. num. 15. Leo de Iubileo, part. 1. q. 6. n. 229. & Iacobus Grassadus in 3. part. de Sacram. contr. 12. tr. 6. disp. 2. n. 4. & 7. & ratio est, quia stilus Curiae Romanae & Regulae Cancellariae habet, quod nisi in confessione exprimentur Indulgentiae plenariae, solum intelligantur comprehendi non plenariae; sed in Bulla Cruciatiae non exprimentur Indulgentiae plenariae, ergo comprehenduntur tantum non plenariae. Vnde ex hac sequetur per Bullam Cruciatiae non lucrari aliquam Indulgentiam plenariam, nisi semel in vita & in morte.

Sup. hoc in Ref. seq.

2. Verum hanc sententiam Villalobos in summ. tr. 27. claus. 8. n. 3. & Trullenek in Bulla Cruciatiae, lib. 1. §. 6. dub. 1. num. 4. existimant, esse falsam. Probat primò ex summario Indulgentiarum in Bulla Hispana iussu Commissarij Generalis composito, vbi sic dicitur. [Summario de las estaciones, y Indulgencias de Roma las quales concede su Santidad, & todas las personas que tomaren esta Bula, y hizieren, y cumplieren cerca de esto lo en ella contenido.] & statim sequitur. [El primer oia de Quaresima en Santa Sabina Indulgencia plenaria.] & hoc modo percurrit alias stationes commemorando plures dies, in quibus Romae conceduntur, Indulgentiae plenariae, necas ergo est credere Bullae Cruciatiae Commissarium in re ad eò graui velle fideles omnes decipere, neque credibile est huius summarij formam ignorari à Summo Pontifice. Imò persuasum mihi habeo illius scientiam habere. Secundò probatur, quia quando quis Romae visitat Ecclesiam vbi statio est, non solum lucratur Indulgentiam illius & ecclesiae, sed etiam omnes alias Indulgentias septem Ecclesiarum praecipuarum Romae. At in aliqua ex illis singulis diebus est Indulgentia plenaria; ergo in Indulgentia quae ratione stationum conceditur, est plenaria. Quare ad argumentum oppositum dicendum est in Bulla plumbea expressè dici, habentem Bullam posse lucrari Indulgentias stationum, cumque in eis expressè continentur Indulgentiae plenariae, illa generalis locutio aequipollet speciali, seu specificae locutioni. Adde quòd in Bulla dicitur omnes & singulas. Et haec omnia docet Trullenek & Villalob. vbi supra, qui pro hac sententia adducunt etiam Rodriq. in Bulla §. 8. num. 6. & Lopez in Instr. pr. 2. vbi de Bulla cap. 1. quibus ego addo Garnicam in expositione Bullae Cruc. §. Item se concede. vbi ita ait [La indulgencia el dia, que ay estacion es plenaria.]

Sup. contento in hoc §. in Ref. praeterita per totam, & pro parte alia Ref. eius primae not.

3. Notat etiam Villalobos vbi supra, [Ser mas probable que estas Indulgencias se pñeden ganar muchas vezes en vn dia, visitando muchas vezes la Iglesias, que assi se ganan tambien en las de Roma, segun dize Nauarro, si la Indulgencia es plenaria, podra ganarla la segunda vez, y otras por los difuntos que para sí no la ganata, porque auendosele perdonado la pena de los peccados la primera vez, no queda que perdonar la segunda vez.]

RESOL CLIV.

Quoties per Bullam Cruciatiae lucretur quis Indulgentiam plenariam?

Et qui ad bellum pergit, an possit lucrari dictam Indulgentiam toties, quoties peccauerit, & confessus fuerit? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 109.

Sup. hoc lege doctrinam precedentis Ref.

§. 1. **R**espondeo, quòd semel in vita, & semel in morte. Ita notauit Leone tr. de Iubil. p. 1. q. 6. n. 229. & alij.
2. Sed notandum est cum Villalob. in sum tom. 1.

tract. 27. claus. 1. n. 3. quòd ille, qui ad bellum pergit, potest lucrari dictam Indulgentiam, toties, quoties peccauerit, & confessus fuerit. Et ante illum hoc etiam notauerat Rodriguez in Bull. §. 2. dub. 6. n. 15.

RESOL. CLV.

An possit Confessarius virtute Bullae Cruciatiae applicare Indulgentiam moribundo sensibus destituito, qui peccauit antea confessionem?

Et supponitur quòd tali moribundo absolutionem Sacramentalem sub conditione impertiendam esse, & a fortiori, quando praesente Sacerdote dat generalia signa, in quibus se peccasse, & de peccatis dolere ostendit.

Et quid est dicendum, si moribundus nec Confessarium petierit, nec indicia exhibuerit, an, hoc non obstante, Indulgentia Bullae sit illi impertienda? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 108.

§. 1. **R**espondeo tali moribundo absolutionem sacramentalem, saltem sub conditione impertiendam esse; & à fortiori, quando praesente Sacerdote dat generalia signa, quibus ostendit, se peccasse, & de eo dolere, si, eò quòd subito priuatur sensibus non possit aliquid in particulari conteri. Et ita docent D. Antoninus p. 3. tit. 10. c. 2. circa med. Syluester verb. Confessor. 3. n. 16. & Paludanus in 4. dist. 21. q. 1. art. 2. concl. 1. Angelus verb. confessio, 4. n. 8. Medina de Parit. tr. 2. q. 39. in fin. Regius in suis resol. cas. 3. n. 4. Corduba q. 30. de Indulg. dub. 3. opin. 2. Suarez in 3. prom. 4. dist. 2. put. 23. sect. 1. n. 5. Henriq. lib. 6. c. 10. num. 7. Coninch de Sacram. disp. 7. dub. 10. n. 97. & 99. Valquez in 3. prom. 4. q. 91. art. 1. dub. 1. Sa verb. Confess. Toletus l. 1. c. 8. num. 1. Syluius in add. ad 3. p. q. 8. art. 3. Nugnus ibid. Quidquid in contrarium asserat nouissimè Choquetus in tr. de Confess. per lit. c. 7. per tot. Abulen. Math. 16. q. 49. & 79. Major in 4. dist. 14. Sotus in 4. dist. 18. q. 1. art. 5. Ledesma 2. p. 4. q. 8. art. 4. Cano relect. de Parit. p. 6. §. at inherendo. Nauarr. in Man. c. 16. n. 17. Lopez in instr. p. 1. c. 18. Conradus in suis respons. p. 1. q. 10. Angles in 4. p. 1. art. 2. diff. 6.

2. Ita Homobonus in exam. Eccl. p. 1. tract. 7. cap. 8. q. 84. & Molficius in sum. tom. 1. tract. 7. c. 5. n. 4. tenent hanc opinionem, etiam si moribundus, nec Confessarium petierit, nec indicia exhibuerit, ex quibus actus contritionis, vel attritionis argui possit; modo talis in mortis articulo constitutus Christiano more vinctus loqueret, & bonus, ac fidelis homo existimaretur. Quam quidem opinionem amplexum fuisse Clementem VIII. testantur: cum enim quidam ex fabrica D. Petri praecipis fuisset, & illum cadentem vidisset, absolutionem ei dedit, dicens: Si es capax, absoluo te à peccatis tuis.

Et hanc opinionem approbauit etiam Summus Pontifex Gregorius X V. quando erat Archiepiscopus Bononiensis in suo Man. Confess. cap. 1. de forma Sacram. p. 2. n. 16.

3. Sed stando etiam in contraria sententia, quòd dictus moribundus non sit absolueudus, vt rectè probat Malderus de sigillo Confess. cap. 15. & alij communitè cum quibus ego sentio; hoc non obstante, Indulgentia Bullae est illi impertienda: quia non stetit per illum, vt Confessionem minimè faceret. Et ita in similibus notè. Rodriq. Acofta in Bull. q. 14. Et ita habetur in Bulla, vt obseruat etiam Villalob. in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 1. n. 1. vbi ait: [Hae de aduertit. que como consta de las palabras desta clausula, que dize lo delectan, no es necessaria, que aya Confession para ganar la Indulgencia, quando no pudiera hauerla.] Quòd antea docuerat Rodriguez in Bull. §. 2. dub. 5. n. 9.

RESOL.

RESOL. CLVI.

RESOL. CLVII.

Quomodo sit applicanda morituris Indulgentia Bulla Cruciatæ? Et multa circa hoc in textu huius Resolutionis explanantur, & Confessariis valde notanda; & pro praxi menti tenenda. Ex p. 5. tract. 3. Ref. 133.

Non est necessarium vt habens Bullam hanc, consequatur Indulgentiam, quod expressè & formaliter petat sibi eam à Confessario applicari, sed sufficit quòd reuera applicetur à Confessario, & ex parte penitentis virtualis petitio, seu interpretatiua voluntas petendi hanc Indulgentiam applicationem, id est, quòd si aduertisset, aut potuisset, eam postulasset. Ita Nauarrus, 30. n. 12. Suarez infra num. 8. Imò nec est necessarium vt is cui talis Indulgentia conceditur, percipiat & intelligat sibi concedi, vt docet Suarez 4. d. 1. p. disp. 56. sect. 1. n. 7. Quare si quis repente omnem sensum & rationem amittat, constituaturque in mortis articulo, nullumque signum confessionis, vel contritionis in ordine ad confessionem dederit, quamuis non possit sacramentaliter absolui, si tamen habeat Indulgentiam, & aliquibus coniecturis conuenientibus esse in statu gratiæ, poterit ei à Ministro designato Indulgentia applicari. Ita tenet Suarez obi. supra num. 7. Corduba de indulg. q. 36. punct. 2. & Henriquez, 1. cap. 6. n. 4. lit. Q. Vnde non oportet vt infirmus pro Indulgentiæ consecutione priùs petierit & designauerit Sacerdotem Confessarium in particulari, sed sufficit illa interpretatiua voluntas, sic enim Eucharistia & Extrema-Vnctio datur infirmo, quia eo ipso quòd Christiane vixit, censetur in eo articulo interpretatiuè petere hæc Sacramenta & Indulgentias, quæ sunt remedia salutis, vt dictum est, & tenet Henriquez lib. 3. de parit. cap. 9. n. 4. vbi dicit: Nec oportet vt infirmus pro eius Indulgentiæ consecutione designauerit Sacerdotem in particulari, & hæc omnia docet etiam Trullenc in expos. Bullæ Cruc. l. 1. §. 7. o. 2. dub. 19. num. 5. qui n. 13. optimè obseruat, quòd si infirmus iam moritur, et sique periculum in mora, his duobus verbis, Absoluo te, potest absolui à peccatis, & applicari Indulgentia, & à censuris absolui, si id absolvens intendant, quod semper intendere præsumendum est, dum non habet contrariam intentionem, quia semper intendit efficere quicquid potest, nam verbum, Absoluo, ex se intendentis est ad absolutionem à peccatis, censuris, & Indulgentia: ergo potest ad omnia hæc ex intentione absoluentis determinari, & omnia illa comprehendere, præsertim cum non oporteat vt absolvens suis verbis exprimat totum effectum, & modum Indulgentiæ, nam factis est vt penitens practicè & humano modo intelligat voluntatem & actionem absoluentis. Vnde et his idem Trullenc ex Suarez infert posse Confessarium huiusmodi Indulgentiam concedere per verba absolutionis sacramentalis, etiamsi nihil sciat de indulgentiæ penitentis, neque ipse penitens ex obliuione, vel inadvertentiâ Indulgentiam petat, dummodo Confessarius intendant absolueri non solum à culpa, sed etiam à pena, quantum potest quocumque titulo, quia, vt dictum est, absolutionis verba ad vtrumque determinari possunt. Et ex parte recipientis sufficit virtualis, seu interpretatiua voluntas consequendi quantum ad absolutionem potest, sicut ad Extremam-Vnctionem recipientem sufficit voluntas interpretatiua, quam quidem interpretatiuam voluntatem aliquis infallibiliter habere, si animaduerteret, aut interrogaretur de huius Indulgentiæ consecutione. Ego autem dictas Indulgentias post sumptum Sacramentum Extremæ-Vnctionis applicare soleo.

Quomodo Confessarius tempore mortis debeat impertiri Indulgentiam Bullæ Cruciatæ moribundo?

Et an Indulgentia Bullæ solum concedatur pro articulo, & non pro articulo mortis?

Et si Confessarius non velit vti forma tradita à Commissario; an satis sit dicere, concedo tibi omnes gratias, quas concedere possum virtute huius Bullæ, etiam si hoc ore tenus non explicet, sed solum in mente habeat?

Et si aliquis confiteatur vt Indulgentias huius Bullæ obtineat, & Confessarius ex malitia etiam non absoluat, an lucratur Bullæ Indulgentias?

Et an in articulo mortis, quomodo Clericus haberi non potest, an laicus possit concedere Indulgentiam Bullæ? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 106.

§. 1. **R**espondeo, impertiendo illam sub conditione, Indulgentiam Bullæ; alioqui seruet tibi Deus hanc Indulgentiam ad instantem mortem. Et ita fieri iubet Bullæ Commissarius, vt notauit Fernandez in exam. Theolog. moral. part. 3. cap. 9. §. 9. num. 4. qui citat Nauarrum, & Cordubam. Et hanc praxim etiam docuerunt Villalobos in sum. tom. 1. tract. 17. claus. xi. numero 3 & Vegha in sum. tom. 2. c. 7. cas. 13. Et ratio huius praxis est; quia, si sub tali conditione Indulgentia datur, si ex illa infirmitate ager conualuerit, & postea incideret in alium articulum mortis, non indigeret noua Bulla ad Indulgentiam consequendam: quòd mente teneant Confessarij. Notandum est verò, quòd Indulgentia Bullæ solum conceditur pro articulo, & non pro periculo mortis.

2. Notandum est etiam, quòd si Confessarius non velit vti forma tradita à Commissario, satis est dicere: Concedo tibi omnes gratias, quas concedere possum virtute huius Bullæ, etiamsi hoc ore tenus non explicet, sed solum in mente, & cogitatione habeat. Ita Rodriguez in Bull. §. 9. num. 40. & Fernandez vbi supra §. 10. n. 1. qui n. 3. addit, quòd si aliquis confiteatur, vt Indulgentias huius Bullæ obtineat, & Confessarius ex malitia non illum absoluat; hoc non obstante, lucrabitur Bullæ Indulgentias.

3. Notandum est etiam, quòd in articulo mortis, quando Clericus haberi non potest, laicus potest concedere Indulgentiam Bullæ, vt tradit ex Nauarro, Ioan. Valerius in different. vtriusque fori, verb. absoluit, diff. 13. n. 3.

Sup. hoc ore tenus in t. 3. tract. 2. lege doctrinam Ref. 156. & aliam eius primæ annot.

Sup. contenta in hoc §. vlt. in Ref. seq. & in alijs Ref. & §. eius primæ annot.

RESOL. CLVIII.

An in articulo mortis possit virtute Bullæ Cruciatæ applicari Indulgentia ab alio, quam à Sacerdote?

Et an aliquando hæc Indulgentia in articulo mortis in casu licet raro possit applicari absenti, videlicet, si Parochus postquam Extremam-Vnctionem contulit penitenti egrotanti oblitus est huius applicationem & infirmus iam moritur, nec potest Parochus eum adire, poterit à domo sua infirmo tali absenti applicare Indulgentiam? Ex p. 5. tr. 12. Ref. 46.

Et ad literam in tr. 3. Ref. 134. Sed hic vna tantum Ref. transcribitur.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docet Ludouicus de la Cruz in Bullæ Cruc. disp. 1. cap. 8. dub. 14. n. 2. quia in Bulla habetur quòd semel in articulo mortis possit Confessarius Indulgentiam plenariam impendere, ergo qui non fuerit Sacerdos, non poterit id præstare.

Sup. hoc in Ref. præterita §. vlt. & infra in tr. 5. Ref. 38. & in tom. 5. tr. 1.